

- 1 a) Låt C_1 och C_2 vara två (styckvis glatta) kurvor i D , som startar i punkten P_0 och slutar i punkten P_1 .
 Då är kurvan $C = C_1 - C_2$ sluten (och styckvis glatt),

dvs.
$$\oint_C \mathbb{F} \cdot dr = 0$$

Men
$$\begin{aligned} \oint_C \mathbb{F} \cdot dr &= \int_{C_1} \mathbb{F} \cdot dr + \int_{-C_2} \mathbb{F} \cdot dr = \\ &= \int_{C_1} \mathbb{F} \cdot dr - \int_{C_2} \mathbb{F} \cdot dr. \end{aligned}$$

$\therefore \int_{C_1} \mathbb{F} \cdot dr = \int_{C_2} \mathbb{F} \cdot dr$

b) $r(t) = (\cos t, \sin t, t)$, $0 \leq t \leq 2\pi$.

$r'(t) = (-\sin t, \cos t, 1)$

$|r'(t)| = \sqrt{\sin^2 t + \cos^2 t + 1} = \sqrt{2}$

\therefore längden $= \int_0^{2\pi} \sqrt{2} dt = \underline{\underline{2\sqrt{2}\pi}}$.

2) $f(x,y) = \frac{x^2 + 2y^2}{3x^2 + y^2}$

a) Längs linjen $x=0$: $f(0,y) = \frac{2y^2}{y^2} = 2 \rightarrow 2$ när $y \rightarrow 0$

Längs linjen $y=0$: $f(x,0) = \frac{x^2}{3x^2} = \frac{1}{3} \rightarrow \frac{1}{3}$ när $x \rightarrow 0$

$\frac{1}{3} \neq 2 \Rightarrow$ (lin $f(x)$ existerar ej.
 $(x,y) \rightarrow (0,0)$)

b) $f'_x = \frac{2x(3x^2 + y^2) - 6x(x^2 + 2y^2)}{(3x^2 + y^2)^2} = \frac{-10xy^2}{(3x^2 + y^2)^2}$

$\Rightarrow f'_x(-1,1) = \frac{10}{16} = \underline{\underline{\frac{5}{8}}}$

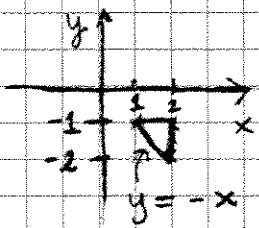
$f'_y = \frac{4y(3x^2 + y^2) - 2y(x^2 + 2y^2)}{(3x^2 + y^2)^2} = \frac{10yx^2}{(3x^2 + y^2)^2}$

$\Rightarrow f'_y(-1,1) = \frac{10}{16} = \underline{\underline{\frac{5}{8}}}$

c) Låt $v = (3, -4)$. $|v| = \sqrt{3^2 + 4^2} = \sqrt{25} = 5$

$\therefore \frac{df}{ds}(-1, 1) = \nabla f(-1, 1) \cdot \frac{v}{|v|} = \left(\frac{5}{8}, \frac{5}{8}\right) \cdot \frac{(3, -4)}{5} = \underline{\underline{-\frac{1}{8}}}$

3)

$$\iint_E \frac{1}{1+x+y} dx dy = \int_{x=1}^{x=2} \int_{y=1-x}^{y=2-x} \frac{1}{1+x+y} dy dx =$$

$$= \int_1^2 \left[\ln|1+x+y| \right]_{y=1-x}^{y=2-x} dx = \int_1^2 \ln x - \underbrace{\ln 1}_{=0} dx =$$

$$= \int_1^2 1 \cdot \ln x dx = \left[x \ln x \right]_1^2 - \int_1^2 x \cdot \frac{1}{x} dx = 2 \ln 2 - 1 \ln 1 - (2-1) =$$

$$= \underline{\underline{2 \ln 2 - 1}}$$

4) $f'_y = f'_u \cdot u'_y + f'_v \cdot v'_y = f'_v$

$f''_{yy} = f''_{vu} u'_y + f''_{vv} v'_y = f''_{vv}$

$f''_{yx} = f''_{vu} u'_x + f''_{vv} v'_x = \frac{1}{x} f''_{vu} - \frac{1}{x} f''_{vv}$

$\therefore x f''_{xy} + f''_{yy} = f''_{uv} - f''_{vv} + f''_{vv} = f''_{uv}$

Alt $\begin{cases} u = \ln x \\ v = y - \ln x \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = e^u \\ y = u + v \end{cases}$

$f'_u = f'_x \cdot x'_u + f'_y \cdot y'_u = f'_x \cdot e^u + f'_y$

$f''_{uv} = (f''_{xx} \cdot x'_v + f''_{xy} \cdot y'_v) \cdot e^u + f''_{yx} \cdot x'_v + f''_{yy} \cdot y'_v =$
 $= f''_{xy} e^u + f''_{yy} = x f''_{xy} + f''_{yy}$

5)

Sätt $F(x, y, z) = xz^3 - x^3y^2 + yz$

$F'_z = 3xz^2 + y \Rightarrow F'_z(1, -2, 2) = 10 \neq 0$

\therefore Implicita funktionsatsen ger att ekvationen definierar

z som en funktion av x och y , $z = f(x, y)$, nära punkten $(1, -2, 2)$

$F'_y = -2x^3y + z \Rightarrow F'_y(1, -2, 2) = 4 + 2 = 6$

$\therefore \frac{\partial F}{\partial y}(1, -2) = -\frac{F'_y(1, -2, 2)}{F'_z(1, -2, 2)} = -\frac{6}{10} = \underline{\underline{-\frac{3}{5}}}$

Alt Derivera $xz^3 - x^3y^2 + yz = 0$ implicit m.a.p y :

$3xz^2 \cdot z'_y - 2x^3y + z + yz'_y = 0$

$(x, y, z) = (1, -2, 2) \Rightarrow 12z'_y + 4 + 2 - 2z'_y = 0 \Leftrightarrow z'_y = -\frac{6}{10} = \underline{\underline{-\frac{3}{5}}}$

6) Undersök om F har en skalär potential ϕ , dvs. om det finns en funktion $\phi = \phi(x, y, z)$ s.d. $\nabla \phi = F$.

$$\begin{cases} \frac{\partial \phi}{\partial x} = 3x^2 z e^{x^3} & (1) \\ \frac{\partial \phi}{\partial y} = y & (2) \\ \frac{\partial \phi}{\partial z} = e^{x^3} & (3) \end{cases}$$

Integrera (1) m.a.p. x : $\phi = z e^{x^3} + h(y, z)$.

Sätt in i (2): $\frac{\partial \phi}{\partial y} = h'_y = y \Leftrightarrow h = \frac{y^2}{2} + g(z)$

$\therefore \phi = z e^{x^3} + \frac{y^2}{2} + g(z)$

Sätt in i (3):

$$\frac{\partial \phi}{\partial z} = z e^{x^3} + g' = e^{x^3} \Leftrightarrow g' = 0 \Leftrightarrow g = C$$

$\therefore \phi = z e^{x^3} + \frac{y^2}{2} (+ C)$ och F är konservativ. Sätt tex. $C=0$.

Startpunkt ($t=0$): $(0, 0, 0)$

Slutpunkt ($t=1$): $(1, 1, 1)$

$$\therefore \int_C F \cdot dr = \phi(1, 1, 1) - \phi(0, 0, 0) = e + \frac{1}{2}$$

Alt: $r(t) = (t, t^2, t^3) \Rightarrow r'(t) = (1, 2t, 3t^2)$

$$\therefore \int_C F \cdot dr = \int_0^1 F(r(t)) \cdot r'(t) dt =$$

$$= \int_0^1 (3t^5 e^{t^3}, t^2, e^{t^3}) \cdot (1, 2t, 3t^2) dt =$$

$$= \int_0^1 3t^5 e^{t^3} + 2t^3 + 3t^2 e^{t^3} dt = \int_0^1 3t^5 e^{t^3} dt +$$

$$+ \left[\frac{2t^4}{4} \right]_0^1 + \left[e^{t^3} \right]_0^1 = \int_{s=0}^{s=1} s e^s ds +$$

$ds = 3t^2 dt$
 $t=0 \Rightarrow s=0$
 $t=1 \Rightarrow s=1$

$$+ \frac{1}{2} + (e - e^0) = \int_0^1 s e^s ds = e - \frac{1}{2} + e - \left[e^s \right]_0^1 = e - \frac{1}{2} + e - (e - 1) = e + \frac{1}{2}$$

7a) $x^2 + y^2 + z^2 = 1 \quad \vee \quad z = \sqrt{x^2 + y^2} \Rightarrow$
 $\Rightarrow \quad 2z^2 = 1 \Leftrightarrow z = \pm \frac{1}{\sqrt{2}} \quad \text{ty } z \geq 0.$

Sfäriska koordinater: $\begin{cases} x = r \sin \phi \cos \theta \\ y = r \sin \phi \sin \theta \\ z = r \cos \phi \end{cases}, \quad 0 \leq r \leq 1, \quad 0 \leq \phi \leq \frac{\pi}{4}, \quad 0 \leq \theta \leq 2\pi$

$V = \iiint_{x^2+y^2+z^2 \leq 1, z \geq \sqrt{x^2+y^2}} dV = \int_0^{2\pi} \int_0^{\pi/4} \int_0^1 r^2 \sin \phi \, dr \, d\phi \, d\theta = 2\pi \left[\frac{r^3}{3} \right]_0^1 [-\cos \phi]_0^{\pi/4} =$
 $= 2\pi \cdot \frac{1}{3} \left(1 - \frac{1}{\sqrt{2}} \right) = \frac{\pi}{3} (2 - \sqrt{2})$

A $V = \iiint_{x^2+y^2+z^2 \leq 1, z \geq \sqrt{x^2+y^2}} dV = \int_{\text{Cylindriska koordinater:}} \begin{cases} x = r \cos \theta \\ y = r \sin \theta \\ z = z \end{cases}, \quad 0 \leq r \leq \frac{1}{\sqrt{2}}, \quad 0 \leq \theta \leq 2\pi, \quad r \leq z \leq \sqrt{1-r^2}$
 $= \int_0^{2\pi} \int_0^{1/\sqrt{2}} \int_r^{\sqrt{1-r^2}} r \, dz \, dr \, d\theta = 2\pi \int_0^{1/\sqrt{2}} (r\sqrt{1-r^2} - r^2) \, dr =$
 $= 2\pi \left[-\frac{(1-r^2)^{3/2}}{3} - \frac{r^3}{3} \right]_0^{1/\sqrt{2}} = 2\pi \left(-\frac{1}{3 \cdot 2\sqrt{2}} - \frac{1}{3 \cdot 2\sqrt{2}} + \frac{1}{3} \right) =$
 $= \frac{\pi}{3} (2 - \sqrt{2})$

b) Sätt $G(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2$

$\nabla G(x, y, z) = (2x, 2y, 2z)$

∴ En normal till ytan är $n = (x, y, z)$

$\left| \frac{n}{|n|} \right| = \frac{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}{z} = \frac{\sqrt{1}}{\sqrt{1 - (x^2 + y^2)}} \quad \text{ty } z \geq 0$

∴ $\text{Area} = \iint_S dS = \iint_{\sqrt{x^2+y^2} \leq \frac{1}{\sqrt{2}}} \left| \frac{n}{|n|} \right| dx \, dy = \iint_{\sqrt{x^2+y^2} \leq \frac{1}{\sqrt{2}}} \frac{1}{\sqrt{1 - (x^2 + y^2)}} dx \, dy =$
 $= \int_0^{2\pi} \int_0^{1/\sqrt{2}} \frac{1}{\sqrt{1-r^2}} r \, dr \, d\theta = 2\pi \left[-\sqrt{1-r^2} \right]_0^{1/\sqrt{2}} =$
 $= 2\pi \left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + 1 \right) = \frac{\pi}{\sqrt{2}} (2 - \sqrt{2})$

7b) **A1b.** $r(u,v) = (\sin u \cos v, \sin u \sin v, \cos u)$, $0 \leq u \leq \pi/4$

$0 \leq v \leq 2\pi$.

$r'_u = (\cos u \cos v, \cos u \sin v, -\sin u)$

$r'_v = (-\sin u \sin v, \sin u \cos v, 0)$

$r'_u \times r'_v = \begin{vmatrix} i & j & k \\ \cos u \cos v & \cos u \sin v & -\sin u \\ -\sin u \sin v & \sin u \cos v & 0 \end{vmatrix} =$

$= (\sin^2 u \cos v, \sin^2 u \sin v, \cos u \sin u (\cos^2 v + \sin^2 v)) =$

$= (\sin^2 u \cos v, \sin^2 u \sin v, \cos u \sin u)$

$|r'_u \times r'_v|^2 = \sin^4 u \cos^2 v + \sin^4 u \sin^2 v + \cos^2 u \sin^2 u =$
 $= \sin^2 u (\sin^2 u + \cos^2 u) = \sin^2 u$

$\therefore |r'_u \times r'_v| = \sin u$

Area = $\int_0^{2\pi} \int_0^{\pi/4} \sin u \, du \, dv = 2\pi [-\cos u]_0^{\pi/4} = 2\pi \left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + 1\right) =$
 $= \pi(2 - \sqrt{2})$

8a) $\begin{cases} z_x = y \\ z_y = x \end{cases}$ Punkten (a,b,c) ligger på ytan $z = xy \Rightarrow$
 $\Rightarrow c = ab$

\therefore Tangentplanetets ekvation är $z = c + b(x-a) + a(y-b)$

A1E Sätt $G(x,y,z) = xy - z \Leftrightarrow z = bx + ay - ab$
 \uparrow
 $c=ab$

$\nabla G = (y, x, -1)$ är en normalvektor till

funktionsytan $\Rightarrow \nabla G(a,b,c) = (b, a, -1)$ är en normalvektor till tangentplanet.

\therefore Tangentplanetets ekvation: $bx + ay - z + D = 0$

Sätt in punkten $(x,y,z) = (a,b,c)$:

$ba + ab - c + D = 0 \Leftrightarrow D = c - 2ab$

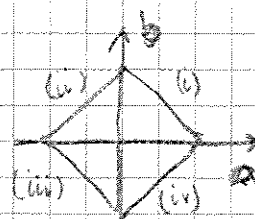
\therefore Tangentplanetets ekvation är $bx + ay - z + c - 2ab = 0$

$\Leftrightarrow z = bx + ay - ab$
 \uparrow
 $c=ab$

b) $R(x,y,z) = (0,0,w) \Rightarrow w = -ab$.

Området slutet och begränsat (kompakt)

$\Rightarrow \exists$ största och minsta värde!

1) Stationära punkter: $\begin{cases} w'_a = b \\ w'_b = a \end{cases} \stackrel{\infty}{\Leftrightarrow} \begin{cases} w'_a = 0 \\ w'_b = 0 \end{cases} \Leftrightarrow (a,b) = (0,0)$

2) Singulär punkter saknas.

3) Randens: På a symmetri är w lika stor på randdelen (iii) som på (i) och lika stor på (ii) som på (i). Vi kan också utnyttja att w är lika stor, men med ombytt tecken, på (ii) som på (i).

(i) $b = 2 - a, \quad 0 \leq a \leq 2.$

$w(a, 2-a) = 2a - a^2$

$w' = 2 - 2a \Leftrightarrow a = 1.$

Kandidater: $(1, 1), (0, 2), (2, 0)$

$f(0, 0) = 0$

$f(1, 1) = -1 \quad (f(-1, 1) = 1)$
 $f(0, 2) = 0 \quad (f(0, 2) = 0)$
 $f(2, 0) = 0 \quad (f(-2, 0) = 0)$ } från randdel (ii)

∞ Minsta värdet är -1 och största värdet är $1.$

Alt 2 $r(u, v) = (u, v, \sqrt{1 - u^2 - v^2}), \quad (ty \ z \geq 0)$

$r'_u = \left(1, 0, \frac{-u}{\sqrt{1 - u^2 - v^2}} \right)$

$r'_v = \left(0, 1, \frac{-v}{\sqrt{1 - u^2 - v^2}} \right)$

$r'_u \times r'_v = \begin{vmatrix} i & j & k \\ 1 & 0 & -u/\sqrt{1-u^2-v^2} \\ 0 & 1 & -v/\sqrt{1-u^2-v^2} \end{vmatrix} = \left(\frac{u}{\sqrt{1-u^2-v^2}}, \frac{v}{\sqrt{1-u^2-v^2}}, 1 \right)$

$|r'_u \times r'_v| = \sqrt{\frac{u^2}{1-u^2-v^2} + \frac{v^2}{1-u^2-v^2} + 1} = \frac{1}{\sqrt{1-u^2-v^2}}$

∞ Area = $\iint_{u^2+v^2 \leq \frac{1}{2}} \frac{1}{\sqrt{1-u^2-v^2}} du dv = \int_0^{2\pi} \int_0^{1/\sqrt{2}} \frac{1}{\sqrt{1-r^2}} r dr d\theta = 2\pi \left[-\sqrt{1-r^2} \right]_0^{1/\sqrt{2}} = \underline{\underline{\pi(2-\sqrt{2})}}$